

H16 - Sygdom og behandling af pattedriser

Eksempel på tydelig opmærkning af en behandlet gris, så den kan identificeres og genbehandles

En gris er sund, hvis den:

1. Er rund, og har et glat og skinnende hårlag.
2. Har normal afføring.
3. Har normal hoved- og ørestilling.
4. Har ubesværet vejrtrækning.
5. Bevæger sig uden halthed.
6. Ligger normalt i pattedrisehulen.
7. Kommer til patten, når soen giver die.

Det er vigtigt, at grisene gennemgås dagligt og specielt grundigt i den første leveuge, da hurtig indsats er livsnødvendig.

Grise, der ikke er behandlede

Grisene kan være syge, hvis:

- De ikke kommer ud til yveret.
- De isolerer sig fra deres kuldsøskende.
- De er strithåret.
- De går med hovedet på skrå.
- De har tilbagelagte ører.
- De halter.
- Der observeres diarré i stien eller bag på grisene.

H16 - Sygdom og behandling af pattegrise

	<p>Ved den daglige gennemgang af grisene, er det vigtigt at vurdere, om en syg gris skal behandles eller aflives. Hvis grisen stadig er syg efter det anbefalede behandlingsforløb, vurderes det igen, om grisen vil blive rask ved yderligere behandling, eller om den bør aflives. Grise med lammelse eller brækket ben skal aflives med det samme.</p> <p>Syge grise har behov for varme og let adgang til vand.</p>
1.	<p>Hvis grisen er strithåret, eller fedtet i huden, er den syg. Den er eventuelt blevet svækket af sult.</p> <p>Hvis grisen er syg, skal den behandles. Hvis grisen er bleg, kan den mangle jern eller være syg. Vurdér strategien for jerntildeling - får alle pattegrisene dækket deres behov (se H17).</p>
2.	<p>Hvis der observeres diarré i stien, skal det undersøges, om det er én gris, der er syg, eller om det er hele kuldet. Hvis alle grise er syge, kan det skyldes, at soen ikke giver mælk, eller at grisenes nærmiljø er for koldt. Diarré er meget smitsomt, så undgå at flytte syge grise eller at gå direkte til andre stier fra en sti med diarré.</p> <p>Grise med diarré får meget hurtigt brug for meget væske. Giv ekstra rent vand. Giv eventuelt en elektrolytopløsning eller A38 (se H23).</p> <p>Behandl grisene efter besætningsdyrlægens anvisning.</p>
3.	<p>Hvis grisen hælder med hovedet, vil den med stor sandsynlighed have hjerne- eller mellemørebetændelse. I begge tilfælde er der tale om infektioner, som kan behandles med antibiotika og eventuel smertebehandling. Hvis et øre er hævet, er der tale om et blodøre. Dette skyldes, at der er sprunget et blodkar, hvilket ikke kan behandles.</p>
4.	<p>En normal vejtrækning er rolig, ubesværet og uden mislyde.</p>
5.	<p>Hvis grisen er halt, kan det skyldes, at den har ledbetændelse, en klovbyld eller er blevet klemt eller trådt på. Ledbetændelse og klovbylder behandles efter besætningsdyrlægens anvisning.</p>
6.	<p>Hvis grisen ikke ligger normalt i hulen, kan den være syg. Det kan dog også skyldes, at der er for koldt eller for varmt (se H13).</p>
7.	<p>Hvis grisen ikke kommer til patten, når soen giver die, kan det skyldes, at grisen er syg, at der ikke er plads nok ved yveret, eller at grisen er overmæt (se H2).</p>
	<p>Når den syge gris er fundet og behandlet under gennemgang af alle stierne, er det vigtigt at have et system, hvormed grisen nemt kan identificeres til genbehandling dagen efter. Pattegrisen kan fx opmærkes med farve. Forskellige farvekoder, eller placering af farvestreg, kan bruges til at angive forskellige præparater eller lidelser. Hæng eventuelt en klemme på sotavlen / bokslågen, så en bestemt placering betyder genbehandling af pattegrisen dagen efter. Klemmen fjernes, når pattegrisen er færdigbehandlet.</p>